provincie GELDERLAND

(ONTWERP-)BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 2 gebieden en hoofdstuk 3 soorten

Artikel 1.13, artikel 2.7 lid 2 en lid 3, artikel 2.8 lid 3 en lid 9 van de Wet natuurbescherming en artikel 2.7 van het Besluit natuurbescherming

Artikel 3.5 lid 1 (Vogelrichtlijnsoorten), 3.8 lid 1 (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 3.10 lid 2 (Nationale soorten) van de Wet natuurbescherming

Datum besluit	: 21 februari 2019
Onderwerp	: Wet natuurbescherming - 2018-002286 - gemeente Nijmegen
Activiteit	: Bouw en exploitatie van Windpark De Groene Delta bestaande uit 2 windturbines in de gemeente Nijmegen
Verlenen/weigeren	: Verlenen vergunning en ontheffing
Aanvrager	: ENGIE Energie Nederland N.V.
Zaaknummer	: 2018-002286

Documentnummer(s). inzagestukken: 02780252, 02780250, 02823136, 02823155, 02823217

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van ENGIE Energie Nederland N.V., Grote Voort 291, 8041 BL Zwolle, hierna te noemen de aanvrager, van 8 februari 2018 om een vergunning en ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

AANVRAAG

Op 8 februari 2018 ontvingen wij een aanvraag van ENGIE Energie Nederland N.V. voor een vergunning in het kader van hoofdstuk 2 van de Wnb en een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb. De vergunning en ontheffing worden aangevraagd in verband met de voorgenomen bouw en exploitatie van Windpark De Groene Delta bestaande uit twee windturbines in de gemeente Nijmegen. De geplande windturbines krijgen een tiphoogte van 150 - 172 m (maximaal 172 m). De rotordiameter bedraagt 120 - 132 m en de ashoogte 90 - 112 meter. De beoogde locatie van de turbines is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

A. Aanvraag vergunning gebieden

De aanvraag voor de vergunning is gedaan vanwege mogelijke effecten van het Windpark De Groene Delta op Natura 2000-gebied Rijntakken in de provincie Gelderland.

B. Aanvraag ontheffing soorten

De aanvraag van de ontheffing is gedaan in verband met het mogelijk overtreden van de verboden voor 3 vogelsoorten en 1 vleermuissoort zoals opgenomen in de tabellen 1 en 2.

Tabel 1: Vogelsoorten en verbod waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Soort	Verbod
Kokmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
Stormmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
Wilde eend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)

Tabel 2: Vleermuissoort en verbod waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Soort	**Verbod**
Gewone dwergvleermuis	Het opzettelijk doden van vleermuizen (artikel 3.5 lid 1 Wnb)

De activiteit wordt uitgevoerd in het kader van de volgende in de Wnb genoemde belangen:

- Vogelrichtlijn, artikel 3.1 Wnb, belang Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Habitatrichtlijn, artikel 3.5 Wnb, belang Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode1. Overtreding van de wettelijke verboden zoals vermeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming kan in dergelijke gevallen niet op voorhand worden uitgesloten zodat voor de aangevraagde handeling een ontheffingsplicht onverkort van toepassing is.

De aanvraag maakt deel uit van dit besluit.

[1] De Wnb biedt de mogelijkheid in sommige gevallen gebruik te maken van een vrijstellingsregeling indien gebruik gemaakt wordt van een gedragscode conform art. 3.31, lid 1 Wnb. Dat is hier niet aan de orde.

Voorgaande besluiten
Er is niet eerder een besluit op grond van de Wnb genomen voor dit project. Wel is in 2007 door de Provincie Gelderland een vergunning afgegeven in het kader van de Natuurbeschermingswet voor het meestoken van biomassa in de kolencentrale op het terrein (vergunning 2006-019684). De exploitatie daarvan is inmiddels gestaakt en de bebouwing wordt afgebroken. Voor overtredingen van de Wnb gepaard gaande met de voorgenomen sloop van de huidige kolencentrale is een ontheffing afgegeven door RVO (kenmerk FF/75C/20 15/0619). De in de betreffende ontheffing voorgeschreven mitigerende/compenserende maatregelen m.b.t. Gewone dwergvleermuis, Steenmarter en Slechtvalk zijn uitgevoerd.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland;

HEBBEN BESLOTEN

A (gebieden)
Gelet op de artikelen 2.7 lid 2 en lid 3, 2.8 leden 3 en 9 en 1.13 Wnb en artikel 2.7 Besluit natuurbescherming;

B (soorten)
Gelet op de artikelen artikel 3.3 eerste lid (vogelrichtlijnsoorten), en artikel 3.8 eerste lid (habitatrichtlijnsoorten), van de Wet natuurbescherming;

ENGIE Energie Nederland N.V., Grote Voort 291, 8041 BL Zwolle, een vergunning (gebieden) en ontheffing (soorten) te verlenen conform de beschrijving in de aanvraag.

Voor zowel de vergunning als de ontheffing gelden onderstaande algemene voorschriften.

1. Deze vergunning en ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunning-/ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunning-/ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De vergunning-/ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning en ontheffing.

2. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze vergunning en ontheffing en toont deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

3. Indien de houder van de vergunning en ontheffing de vergunning en/of ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002286.

4. De vergunning en ontheffing treden pas in werking nadat is voldaan aan de in dit besluit beschreven voorschriften 1 t/m 13.

5. De vergunning en ontheffing worden verleend voor onbepaalde tijd.

6. De ontheffing geldt voor de soorten en verbodsbepalingen zoals weergegeven in de tabellen 3 en 4.

Tabel 3: Drie vogelsoorten waarvoor ontheffing wordt verleend

Soort	Verbod
Kokmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
Stormmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
Wilde eend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)

Tabel 4: Overige soorten waarvoor ontheffing wordt verleend

Soort	Verbod
Gewone dwergvleermuis	Het opzettelijk doden van HR-soorten (artikel 3.5 lid 1 Wnb)

7. Indien bij het uitvoeren van de bouwwerkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in dit besluit noodzakelijk zijn, dient de vergunning-/ontheffinghouder onverwijld contact op te nemen met de Provincie Gelderland.

8. Minimaal twaalf weken voor aanvang van de bouwwerkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002286 en de datum van start van de werkzaamheden.

Voor de ontheffing gelden naast de algemene voorschriften onderstaande specifieke voorschriften

9. Bouwwerkzaamheden mogen slechts uitgevoerd worden in de periode 1 september t/m 15 maart (buiten het broedseizoen) tenzij voor 15 maart (voorafgaand aan het broedseizoen) maatregelen zijn getroffen om het broeden van vogels te voorkomen.

10. De bouwwerkzaamheden starten niet eerder dan nadat door een ter zake deskundige[2][2] vooraf in het veld een controle is uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen nesten in gebruik zijn.

11. De bouwwerkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd in de periode april tot en met september, indien voor oktober van het daaraan voorafgaande jaar (start overwinteringsperiode) het projectgebied ontoegankelijk gemaakt is voor Rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen.

12. Voorafgaand aan de start van werkzaamheden dient een ter zake kundige (ecoloog) het terrein te inspecteren op het voorkomen van beschermde soorten en indien mogelijk deze op een juiste wijze vangt en uitzet in een geschikte leefomgeving voor de soort. En anderszins dient vergunning- en ontheffinghouder in overleg met de Provincie Gelderland

[2] De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- Als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

te bepalen hoe te handelen. Dit wordt in een Ecologisch Werkprotocol met bijbehorend Ecologisch logboek vastgelegd.

13. Vergunninghouder draagt zorg voor het opstellen van een voor aanvang van de bouwwerkzaamheden te overleggen Ecologisch Werkprotocol en bijbehorend logboek. Het ecologisch werkprotocol en logboek is ten alle tijden ter plekke beschikbaar en wordt na afronding van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland overlegd.

PROCEDURE

Op 8 februari 2018 hebben wij de aanvraag van ENGIE Energie Nederland N.V. ontvangen.

Op 23 maart 2018 hebben wij van de aanvrager de aanvullende stukken ontvangen waar wij per email van 13 maart 2018 om hebben verzocht. Op 27 maart 2018 heeft nog een telefonisch overleg plaatsgevonden waarna op 12 april 2018 nog nieuwe aanvullende stukken zijn ingediend.
Het ontwerp-Wnb vergunning en – ontheffing heeft 6 weken ter inzage gelegen. Hierop zijn zienswijzen ingediend. Die hebben niet geleid tot verandering van dit besluit. Ambtshalve zijn de overwegingen behorende bij de ontheffing en vergunning op grond van de Wet natuurbescherming verduidelijkt ten aanzien van de rugstreeppad en met betrekking tot de jaarlijkse natuurlijke sterfte onder de gewone dwergvleermuis.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Coördinatie
Op grond van artikel 9f, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 coördineren Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten, aangewezen op grond van artikel 9d, eerste lid, van die wet ten behoeve van de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW. De besluiten, aangewezen op grond van artikel 9d, eerste lid, zijn opgenomen in artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit Rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten. Het onderhavige besluit is opgenomen in het Uitvoeringsbesluit. Op grond hiervan en op basis van het feit dat sprake is van een windpark van circa 5 tot 9 megawatt coördineren Gedeputeerde Staten van Gelderland de voorbereiding en bekendmaking van het onderhavige besluit met de voorbereiding en bekendmaking van de overige, in artikel 1 van het Uitvoeringsbesluit Rijkscoördinatieregeling energie- infrastructuurprojecten genoemde besluiten.

BELANGENAFWEGING

A. VERGUNNING GEBIEDEN

In de aanvraag beschreven natuurwaarden
In de bij de aanvraag gevoegde Natuurtoets[3] zijn de volgende natuurwaarden beschreven.

Natura 2000-gebied Rijntakken
Het plangebied maakt geen deel uit van het N2000-gebied. Op enkele honderden meters tot ruim een halve kilometer afstand ten westen en noorden van de geplande windturbines bevindt zich het Natura 2000-gebied Rijntakken.

[3] R.R. Smits MSc., drs. ing. I. Hille Ris Lambers, drs. H.A.M. Prinsen, 2018. Natuurtoets voor Windpark De Groene Delta – Nijmegen Toetsing in het kader van de natuurwetgeving. Bureau Waardenburg, Rapportnummer: 17-217.

Habitatrichtlijnsoorten
In het plangebied zijn geen habitatrichtlijnsoorten met een instandhoudingsdoel voor Natura 2000-gebied Rijntakken aangetroffen. Wel komen in de omgeving Kamsalamander, Meervleermuis en Bever voor. In de Natuurtoets is een mogelijk verstorend of significant effect op deze soorten uitgesloten.

Broedvogels
Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen voor 12 soorten broedvogels. Het gaat hier vrijwel uitsluitend om soorten die zich tijdens de broedtijd ophouden binnen Natura 2000-gebied Rijntakken. De Aalscholver, Roerdomp en Zwarte stern hebben tijdens het broedseizoen een grotere actieradius en kunnen ook buiten de broedgebieden foerageren. Ze broeden niet in de uiterwaarden nabij het plangebied. Het plangebied is dan ook niet van betekenis voor broedvogels waarvoor Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen.

Niet-broedvogels
Voor Natura 2000-gebied Rijntakken zijn doelen geformuleerd voor 26 soorten niet-broedvogels. Het gaat hier om watervogels, zoals ganzen, eenden en steltlopers. Een deel van deze soorten binnen Natura 2000-gebied Rijntakken is sterk gebonden aan voedselbronnen in het rivierengebied of aan de overwinteringslocatie. Op enkele honderden meters tot ruim een halve kilometer afstand ten westen en noorden van de geplande windturbines bevindt zich het Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarmee ligt het plangebied in potentie binnen de actieradius van een groot deel van de betrokken soorten. Het plangebied zelf is met zijn verharding en bebouwing voor geen van de betrokken soorten watervogels van betekenis als foerageergebied. Dit geldt ook voor het moment dat de windturbines gebouwd gaan worden en het plangebied op dat moment ontdaan is van alle bebouwing. Het terrein heeft dan een ruig, ruderaal karakter. Het nabijgelegen open water van de haven en het aangrenzende Maas-Waal kanaal worden gebruikt door verschillende soorten watervogels, waaronder Fuut, Aalscholver, Wilde eend, Tafeleend en Meerkoet.

In de aanvraag beschreven relevante factoren
In de Natuurtoets en de achterliggende Aerius-berekening[4] zijn voor de aanlegfase de volgende mogelijk relevante factoren beschreven:
- N-depositie ten gevolge van de aanleg-activiteiten;
- Aanvoer van de windturbines per vrachtvervoer;
- Tijdelijke extra betreding door mensen en materieel van het betreffende perceel ten behoeve van de plaatsing en bevestiging van de windturbines.

Voor aan- en afvoer van materieel wordt gebruik gemaakt van bestaande toegangswegen. Ten behoeve van de plaatsing is realisatie of sloop van gebouwen, kap van bomen en/of demping van wateren niet aan de orde.

In de Natuurtoets zijn voor de gebruiksfase de volgende relevante factoren beschreven:
- Het in gebruik zijn van de turbines;
- Incidentele betreding van het windpark (ten behoeve van onderhoud en/of inspecties);
- Eventuele maaiwerkzaamheden.

Een van beide windturbines (WT1) wordt gerealiseerd op de locatie van de huidige kolenopslag.

In de aanvraag beschreven negatieve effecten van de gevraagde activiteiten
In Natuurtoets zijn de volgende negatieve effecten beschreven:

Negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van N2000-gebied Rijntakken
Habitats en habitatrichtlijnsoorten
Effecten als gevolg van de aanlegfase en eventuele andere effecten tijdens de exploitatiefase,

[4] AERIUS_bijlage_20180320101938_Rh3NdHP52eRr

zoals effecten van emissies, effecten van veranderingen in grondwaterhuishouding, effecten van veranderingen in recreatief gebruik, effecten van trillingen en effecten van veranderingen in verkeersintensiteit op habitatsoorten (en habitattypen) worden in de Natuurtoets uitgesloten geacht, op grond van het ontbreken van geschikte habitats binnen de begrenzing van het plangebied en de afwezigheid van de habitatsoorten met een instandhoudingsdoel in N2000-gebied Rijntakken in de directe omgeving ervan. Eventuele effecten van N-depositie zijn nader onderzocht met een Aerius-berekening. Uit de bij de aanvraag gevoegde Aerius-berekening is gebleken dat de grenswaarde van 0,05 mol N/ha op het meest dichtbij zijnde N2000-habitat niet wordt overschreden en dat er derhalve geen meldingsplicht bestaat en/of een Wnb-vergunning voor stikstof nodig is.

Broedvogels
Het plangebied is niet van betekenis voor broedvogels waarvoor Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen. De Aalscholver, Roerdomp en Zwarte stern hebben tijdens het broedseizoen een grotere actieradius, maar broeden niet in de uiterwaarden nabij het plangebied. In de Natuurtoets is een mogelijk verstorend of significant effect op deze soorten dan ook uitgesloten. Incidentele sterfte (< 1 exemplaar per jaar) kan niet worden uitgesloten).

Niet-broedvogels
Negatieve effecten ten gevolge van verstoring en verslechtering worden in de Natuurtoets op voorhand uitgesloten voor de meeste soorten niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel in N2000-gebied Rijntakken. De betreffende soorten komen niet of nauwelijks in de omgeving van het windpark voor of vliegen niet in belangrijke aantallen door het plangebied. Voor een beperkt aantal soorten met een instandhoudingsdoel in N2000-gebied Rijntakken (Fuut, Krakeend, Aalscholver, Wilde eend, Kleine zwaan, Tafeleend, Wilde zwaan, Kuifeend, Toendrarietgans, Nonnetje, Kolgans, Meerkoet, Grauwe Gans, Goudplevier, Brandgans, Kievit, Smient en Wulp) zijn de mogelijke verstorende en of mogelijk significante effecten in de Natuurtoets niet op voorhand uitgesloten geacht. Deze mogelijke effecten zijn daarom in de Natuurtoets nader beoordeeld. Geconcludeerd is dat een mogelijk verstorend of significant effect op deze soorten is uitgesloten. Enige mate van verslechtering – als gevolg van incidentele sterfte – kan echter niet worden uitgesloten.

In de Natuurtoets beschreven significante effecten van de gevraagde activiteiten op instandhoudingsdoelstellingen van N2000-gebied Rijntakken
Op grond van de Natuurtoets kan een theoretisch beperkte mate van verslechtering (van habitats van soorten met een instandhoudingsdoel in N2000-gebied Rijntakken) niet worden uitgesloten.

In de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen
Aangezien in de Natuurtoets een mogelijk verstorend of significant effect wordt uitgesloten zijn er geen specifieke mitigerende maatregelen voorgeschreven.

Beoordeling van de aanvraag
Op enkele honderden meters tot ruim een halve kilometer afstand ten westen en noorden van de geplande windturbines bevindt zich het Natura 2000-gebied Rijntakken. Het aantal vliegbewegingen over het windpark van soorten met een instandhoudingsdoel in N2000-gebied Rijntakken is relatief gering en uit de Natuurtoets blijkt dat er onder normale omstandigheden hooguit incidentele slachtoffers voorspeld worden. Daarmee kan een beperkte mate van verslechtering door incidentele sterfte van soorten met een instandhoudingsdoel (als niet-broedvogels en aalscholver als broedvogel) niet volledig worden uitgesloten. Wij kunnen ons wel vinden in de conclusies uit de Natuurtoets dat significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van het N2000-gebied Rijntakken kunnen worden uitgesloten en dat – gezien de niet

meer dan als incidenteel voorspelde aantallen slachtoffers – cumulatie voor de soorten met een instandhoudingsdoel in Rijntakken buiten beschouwing kan blijven.

Conclusie
Op grond van het vorenstaande en de Natuurtoets hebben wij de zekerheid verkregen dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied Rijntakken. Aangezien niet kan worden uitgesloten dat incidentele slachtoffers vallen onder soorten met een instandhoudingsdoel in Natura 2000-gebied Rijntakken kan een beperkte mate van verslechtering van habitats van soorten niet worden uitgesloten, derhalve is een vergunning ex hoofdstuk 2 van de Wnb vereist.

B. ONTHEFFING SOORTEN

In de aanvraag beschreven natuurwaarden
In de Natuurtoets uit 2015[5] die ten grondslag lag aan de ontheffingsaanvraag voor de sloop van de bebouwing van de centrale krachtens de – op dat moment vigerende – Flora- en faunawet is het voorkomen van beschermde soorten beschreven. In de Natuurtoets is voor hogere planten, ongewervelden, vissen, reptielen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren – met uitzondering van de steenmarter - geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

Van de vogels met een jaarrond beschermde nestplaats kwam de Slechtvalk tot 2016 voor in het gebied. De voorgeschreven mitigerende maatregelen m.b.t. de ontheffing Flora en Faunawet uit 2016 hebben ertoe geleid dat de Slechtvalk de alternatieve nestlocatie aan de noordzijde van de Waal in gebruik heeft genomen. De Slechtvalk heeft derhalve geen vaste rust- en verblijfplaats meer in het gebied.

Voor het overige worden er slechts enkele soorten broedvogels aangetroffen (Torenvalk, Zwarte roodstaart en Boerenzwaluw). De geschiktheid van het terrein voor deze soorten zal na de sloop van de centrale – waarbij het terrein als grasveld wordt opgeleverd – sterk afgenomen zijn. Tenslotte zijn er vogelsoorten die buiten het plangebied nestelen, maar erbinnen kunnen foerageren. Dat betreft ten noorden van de Waal verschillende roeken- en oeverzwaluwkolonies, een kolonie Blauwe reigers (11 broedparen in 2016) op Fort Beneden Lent en een kleine visdiefkolonie (6 broedparen in 2014) in de uiterwaarden ten oosten van de Waalbrug. Genoemde soorten hebben geen binding met het plangebied.

Buiten het broedseizoen is de omgeving van het plangebied geschikt voor verschillende soorten watervogels, steltlopers, ganzen en meeuwensoorten (Kokmeeuw en Stormmeeuw). Op meer dan 500 m afstand bevinden zich foerageer- en rustgebieden voor watervogels, zoals de Weurtse uiterwaarden ten westen van het Maas-Waalkanaal en de Oosterhoutse Waarden (aan de noordzijde van de Waal). Soorten als Toendrarietgans, Kolgans, Grauwe gans en Aalscholver, Fuut, Krakeend, Wilde eend, Tafeleend en Kuifeend passeren het plangebied onregelmatig. De soorten Kleine zwaan, Wilde zwaan, Brandgans, Smient en Grutto passeren het plangebied hoogstens incidenteel. Meeuwen kunnen het plangebied wel dagelijks in grotere aantallen passeren. Vogels op seizoentrek kunnen het plangebied passeren, er vindt geen gestuwde trek plaats langs het gebied. Uit de vier radarwaarnemingen[6] is gebleken dat bij uitzonderlijke omstandigheden – extreem hoog water in combinatie met een noordenwind – grotere aantallen vogels de turbinelocaties passeren. Gemiddeld doet een dergelijke situatie zich eenmaal per 3 jaar voor.

[5] Kuijsten, W. 2015. Vleermuizen en vaatplantenonderzoek Centrale Nijmegen, GDF Suez. Royal Haskoning, Amsterdam-Duivendrecht.

[6] dr. A. Gyimesi & ir. J.W. de Jong, 2018. Vliegbewegingen in de winter rondom het plangebied van Windpark De Groene Delta. Bureau Waardenburg

Onderzoek en resultaten vleermuizen
In het kader van de ontheffing[7] voor de sloop van de centrale heeft in 2015 onderzoek naar het voorkomen van functies en vaste verblijfplaatsen van vleermuizen plaatsgevonden op het terrein van de centrale. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol. Tijdens het onderzoek is in het plangebied alleen de Gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Functie van het gebied voor vleermuizen
Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat bij bepaalde weersomstandigheden (hoge nachttemperatuur en windstil) de haven als onderdeel van het plangebied geschikt foerageergebied vormt voor maximaal circa 20 Gewone dwergvleermuizen. Dit foerageergebied ligt binnen een afstand van 200 m van de potentiële windturbinelocaties. Andere delen van het plangebied (onder andere delen met braamstruiken) vormen foerageergebied voor maximaal enkele Gewone dwergvleermuizen. Het in het plangebied aanwezige foerageergebied is niet van wezenlijk belang, omdat in de directe omgeving ruim voldoende foerageergebied van vergelijkbare kwaliteit aanwezig is (langs groenstroken, boven open water, langs oevers). Na de sloop van de gebouwen wordt het plangebied minder geschikt als foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis. Het plangebied heeft geen betekenis voor andere vleermuissoorten, deze zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen.

Vliegroutes
Binnen het plangebied bevindt zich een mogelijke vliegroute parallel aan een bomenrij in de haven. Deze bomenrij blijft gespaard en bevindt zich op voldoende afstand van de geplande turbines om geen effect te ondervinden. Andere lijnvormige elementen in het plangebied zijn niet aangetroffen.

In de aanvraag beschreven effecten
Beschreven effecten
Effecten vogels
Het gebruik van Windpark De Groene Delta kan naar schatting leiden tot maximaal 20 aanvaringsslachtoffers per jaar onder vogels (alle soorten tezamen, worst-case inschatting). Slechts voor drie soorten wordt voorspeld dat het om meer dan incidentele slachtoffers gaat: de lokaal verblijvende soorten Wilde eend, Kokmeeuw en Stormmeeuw. In de Natuurtoets is aangegeven dat het jaarlijkse aantal te verwachten slachtoffers voor deze drie soorten per soort 1-2 individuen bedraagt (tabel 10.1 van de Natuurtoets). Voor alle drie de soorten geldt dat dit aantal ver onder de 1% van de jaarlijkse mortaliteit (natuurlijke sterfte) ligt. Daarmee geldt voor alle drie de soorten dat de additionele sterfte veroorzaakt door Windpark De Groene Delta gezien kan worden als een kleine hoeveelheid die niet zal leiden tot een negatief effect op de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Op incidentele basis kunnen ook andere vogelsoorten in de gebruiksfase van Windpark De Groene Delta slachtoffer (< 1 slachtoffer per jaar per soort) worden. Het gaat hierbij om vogelsoorten die het plangebied en directe omgeving in kleine aantallen (<100 ex/jaar) passeren en geen risicovol vlieggedrag vertonen. Het absolute aantal slachtoffers van deze vogelsoorten is verwaarloosbaar klein, gezien de zeer geringe aanvaringskans. Effecten op de staat van instandhouding worden uitgesloten (tabel 10.2 van de Natuurtoets). Van zeldzamere soorten op seizoenstrek (zoals bijvoorbeeld Roerdomp, Blauwe kiekendief of Ransuil) is niet uit te sluiten dat tijdens de duur van de exploitatiefase ooit een slachtoffer valt, maar ook dit betreft incidenten die met zekerheid geen effect hebben op de staat van instandhouding van de betrokken soorten.

[7] RVO (kenmerk FF/75C/20 15/0619).

Effecten vleermuizen
In de gebruiksfase van het windpark kan sterfte optreden van vleermuizen als gevolg van aanvaringen met de draaiende rotorbladen en als gevolg van een barotrauma bij bijna-aanvaringen. Op basis van berekeningen met ruime onzekerheidsmarges is in de Natuurtoets een inschatting gemaakt van de jaarlijkse sterfte in de gebruiksfase voor Gewone dwergvleermuis. Het aantal slachtoffers onder Gewone dwergvleermuizen ligt in de ordegrootte van maximaal 6 dieren per jaar voor het gehele windpark. De voorziene sterfte ligt daarmee (ruim) onder de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale populatie, waarmee een effect op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie met zekerheid uitgesloten kan worden. Dit geldt dan eveneens voor de regionale en de landelijke populatie (Kruijt et al., 2016).

Maatregelen
Algemene preventieve maatregelen
Het voorkomen van verstoring van in gebruik zijnde nesten van vogels. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn alleen mogelijk indien voorafgaande aan het broedseizoen het werkterrein gecontroleerd is op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Gelet op deze maatregelen wordt voorkomen dat overtreding van het verbod zoals neergelegd in artikel 3.1 lid 2 plaatsvindt.

Specifieke preventieve maatregelen:
Vogels en vleermuizen:
- Met betrekking tot vogels en vleermuizen zijn geen specifieke preventieve maatregelen beschreven.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Belang
In de aanvraag beschreven belang(en)
Voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.1 wordt een beroep gedaan op het belang 'De volksgezondheid of openbare veiligheid' en voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.5 het belang "Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Het doel van het project is het bouwen en exploiteren van windturbines om duurzame elektriciteit te produceren om daarmee een bijdrage te leveren aan in ieder geval een van de Nederlandse klimaat en duurzame energie doelstelling om in 2020 en 2023 respectievelijk te streven naar 14% en 16% energie uit hernieuwbare bronnen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de beperking van klimaatverandering. Ook na 2020 en 2023 blijft de wereldwijde opgave om klimaatverandering te beperken onverminderd groot. Zo wil de Rijksoverheid in 2050 geen uitstoot van broeikasgassen, zoals CO_2. Klimaatverandering op haar beurt heeft een grote impact op flora en fauna en uiteindelijk ook op de openbare veiligheid (via duurzame watervoorziening) en volksgezondheid (zoals een toenemende kans op extreem weer). Klimaatverandering betekent ook grotere beperkingen aan het gebruik van koelwater voor de gangbare energieproductie. De bestendigheid van de elektriciteitsproductie – en daarmee ook de openbare veiligheid – kan bij voortzetting van de gangbare energieproductie in het geding komen. De (grootschalige) toepassing van hernieuwbare energie kent deze nadelen niet. Vandaar dat het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid" in deze relevant is. Specifiek voor de in het geding zijnde habitatsoorten geldt bovendien dat door het initiatief voor het milieu wezenlijk gunstige effecten optreden.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de

in de tabellen 3 en 4 van dit besluit genoemde beschermde soorten te rechtvaardigen.

Gunstige staat van instandhouding
In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten.

Vogels
Broedvogels
In de Natuurtoets is aangegeven dat windturbines in het algemeen slechts in beperkte mate een verstorende invloed hebben op vogels die broeden. Bij veel soorten zijn in het geheel geen verstorende effecten in de broedperiode aangetoond, en waar dat wel het geval is zijn de effectafstanden geringer dan die buiten de broedperiode. In het specifieke geval van windpark De Groene Delta liggen de broedlocaties ver verwijderd van de projectlocatie. Doordat vogels doorgaans in ruimtelijk verspreide territoria voorkomen zijn de aantallen beïnvloede vogels daarnaast veelal kleiner. De (zeer) beperkte verstoringseffecten in de gebruiksfase van het windpark zullen de gunstige staat van instandhouding van landelijk algemene(re) broedvogelsoorten niet beïnvloeden. Maatgevende verstoringseffecten, waarbij vogels permanent een gebied verlaten, zijn uitgesloten. Met betrekking tot Aalscholver kan echter niet worden uitgesloten dat een in het N2000-gebied broedende vogel tijdens foerageertochten incidenteel slachtoffer wordt, ofschoon Aalscholvers zeer zelden als slachtoffer van windturbines worden aangetroffen. Dit is een beperkt verslechterend effect zonder een wezenlijke beïnvloeding van de instandhoudingsdoelstelling van de Aalscholver als broedvogel in N2000-gebied Rijntakken.

Niet-broedvogels
Ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag is in de Natuurtoets een inschatting gegeven van de omvang van de sterfte voor de drie voornoemde soorten die jaarlijks als aanvaringsslachtoffer in Windpark De Groene Delta worden voorzien. In onderstaande tabel 5 (in de Natuurtoets opgenomen als tabel 10.1) is een overzicht opgenomen van de populatiegroottes en 1% mortaliteitsnormen waaraan de voorspelde sterfte (laatste kolom) van lokale vogels in Windpark De Groene Delta in het kader van de Wet natuurbescherming is getoetst.

Tabel 5. Overzicht van de populatiegroottes en 1%-mortaliteitsnormen waaraan de voorspelde sterfte (laatste kolom) van lokale vogels in Windpark De Groene Delta in het kader van de Wet natuurbescherming is getoetst (bron: Sovon.nl).

Soort	populatiety	populatiegrootte ordegrootte	1%-mortaliteitsnorm	voorzien aantal slachtoffers
Wilde eend	niet-	560.000	2.072	1-2
Kokmeeuw	niet-	520.000	520	1-2
Stormmeeuw	niet-	345.000	483	1-2

De voorziene sterfte van lokaal verblijvende vogels is getoetst aan de Nederlandse populatie van de soort. Omdat van deze soorten de meeste slachtoffers in Windpark De Groene Delta voorzien worden onder vogels die buiten het broedseizoen in het plangebied verblijven, is de voorspelde sterfte getoetst aan de Nederlandse niet-broedvogelpopulatie. Voor iedere soort ligt de geschatte of berekende sterfte in Windpark De Groene Delta ruim beneden de 1%-mortaliteitsnorm (1% van de gemiddelde jaarlijkse sterfte van de populatie) (Steunpunt Natura 2000, 2010). Wanneer de voorspelde sterfte onder de 1%-mortaliteitsnorm blijft kan een effect op de gunstige staat van instandhouding (GSI) van de betreffende populatie met zekerheid uitgesloten worden. Wanneer de voorspelde sterfte de 1%-mortaliteitsnorm overschrijdt dient nader beoordeeld te worden of er sprake kan zijn van een effect op de GSI van de populatie. Dit betekent dat voor alle soorten geldt dat de additionele sterfte veroorzaakt door Windpark De Groene Delta gezien kan worden als een kleine hoeveelheid die niet zal leiden tot een negatief effect op de GSI van de betreffende

populatie.

Oordeel GSI vogels
Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit aantal is bepaald en kunnen instemmen met de conclusie dat dit voor de 3 beschouwde soorten niet leidt tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding.

Vleermuizen
Staat van instandhouding
De aantallen slachtoffers van de Gewone dwergvleermuis in de gebruiksfase zijn getoetst aan de staat van instandhouding. De soortenstandaard voor de gewone dwergvleermuis geeft aan dat voor het beoordelen van het effect op de gunstige staat van instandhouding uitgegaan moet worden van de lokale populatie. Daartoe is een ruimtelijk begrensde, cirkelvormige ruimte (de "catchment area") met een straal van 30 km gehanteerd. Op grond van deze benadering is in de Natuurtoets de additionele sterfte bepaald. De Gewone dwergvleermuis is in Nederland veruit de meest algemene vleermuissoort. De landelijke staat van instandhouding (SvI) wordt als gunstig beschouwd. De omvang van de populatie wordt geschat op minimaal 300.000 dieren, maar is waarschijnlijk aanzienlijk groter[8]. Bij de berekening is uitgegaan van schatting van de Nederlandse populatiegrootte van minimaal 300.000 exemplaren. Dat komt overeen met een gemiddelde dichtheid van ca. 9 vleermuizen per vierkante kilometer (landoppervlak). Het aantal voorspelde slachtoffers onder de gewone dwergvleermuis ten gevolge van het gebruik van Windpark De Groene Delta bedraagt maximaal 6. Derhalve blijft de additionele sterfte door het gebruik van Windpark De Groene Delta ver onder de 1%-mortaliteitsnorm van 51 exemplaren. Een effect van het windpark op de gunstige staat van instandhouding van de lokale, evenals op de regionale en landelijke populatie, van de gewone dwergvleermuis wordt in de Natuurtoets daarmee uitgesloten.

Cumulatieve effecten
Vogels
Voor Windpark De Groene Delta wordt voor Wilde eend, Kokmeeuw en Stormmeeuw een sterfte van 1-2 individuen per soort per jaar voorspeld. Ook in cumulatie met andere vergunde, maar nog niet gerealiseerde windparken binnen een straal van 30 km (de vergunde maar nog niet gerealiseerde windparken Koningspleij bij Arnhem, Windpark Bijvanck bij Didam en de 5e windturbine van Windpark Nijmegen-Betuwe) leidt het effect van Windpark De Groene Delta met zekerheid niet tot aantasting van de GSI. Voor Windpark Koningspleij bedraagt het aantal slachtoffers per jaar onder de Kokmeeuw en Stormmeeuw maximaal 3-10 en voor de vijfde (nog niet gerealiseerde) windturbine van Nijmegen-Betuwe gaat het om minder dan 1 slachtoffer per jaar onder de Wilde eend. Ook voor windpark Bijvanck worden slechts incidentele slachtoffers voorspeld onder vogels.

Cumulatief gaat het bij de vier genoemde windparken derhalve om maximaal 12 slachtoffers onder Kokmeeuw en Stormmeeuw en 2 slachtoffers onder Wilde eend. De additionele sterfte door Windpark De Groene Delta ligt, ook na cumulatie, ver onder de 1%-mortaliteitsnorm (1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de betrokken populaties). Een effect op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken populaties is daarmee met zekerheid uitgesloten.

Vleermuizen
Er is binnen de "catchment area" van 30 km sprake van (dezelfde) drie windparken met een ontheffing voor doden/verwonden van vleermuizen, zonder dat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Dat betreft Windpark Bijvanck bij Didam, Windpark Koningspleij bij Arnhem en de vijfde geplande turbine van Nijmegen-Betuwe.

[8] bron: European Topic Centre on Biological Diversity, report on Article 17 of the Habitats Directive http://bd.eionet.europa.eu/article17/ reports2012/ - online geraadpleegd oktober 2016

De additionele sterfte vanwege Windpark Bijvanck onder de Gewone dwergvleermuis bedraagt 3-4 slachtoffers per jaar (Wansink 2016). Voor Windpark Koningspleij worden maximaal 15 slachtoffers per jaar onder de gewone dwergvleermuis voorspeld (Kruijt & Heunks 2016). Voor de vijfde windturbine van windpark Nijmegen-Betuwe worden geen slachtoffers onder de Gewone dwergvleermuis voorspeld. Cumulatief gaat het om totaal 25 slachtoffers onder de Gewone dwergvleermuis.

De additionele sterfte door Windpark De Groene Delta ligt daarmee, ook na cumulatie met Windpark Bijvanck, Windpark Koningspleij en de vijfde geplande turbine van Nijmegen-Betuwe bedraagt maximaal 6 exemplaren en blijft daarmee ver onder de 1%-mortaliteitsnorm van 51 exemplaren. Een effect op de gunstige staat van instandhouding van de betrokken populatie is daarmee met zekerheid uitgesloten. Hierbij is nog niet meegewogen dat in cumulatie de omvang van de “catchment areas” van ieder windpark bij elkaar opgeteld moeten worden (minus aftrek van overlappende delen) om tot een cumulatieve ‘lokale’ / regionale populatie te komen. Het cumulatieve aantal van 25 individuen betreft derhalve een worst case benadering.

Rugstreeppad
Met de voorgenomen maatregelen wordt voorkomen dat rugstreeppadden zich kunnen vestigen op het bouwterrein. Daarmee wordt voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden.

Oordeel
Wij kunnen instemmen met de conclusie dat de gunstige staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis niet in het geding is ook wanneer de cumulatieve effecten daarin meegenomen worden.

BELANGENAFWEGING

Belang
In de aanvraag wordt aangegeven dat voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.1 een beroep gedaan wordt op het belang ‘De volksgezondheid of openbare veiligheid’ en voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.5 het belang “Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

Het doel van het project is het bouwen en exploiteren van windturbines om duurzame elektriciteit te produceren om daarmee een bijdrage te leveren aan in ieder geval de Nederlandse doelstelling om in 2020 en 2023 respectievelijk te streven naar 14% en 16% energie uit hernieuwbare bronnen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de beperking van klimaatverandering. Ook na 2020 en 2023 blijft de wereldwijde opgave om klimaatverandering te beperken onverminderd groot. Zo wil de Rijksoverheid in 2050 geen uitstoot van broeikasgassen, zoals CO_2. Klimaatverandering op haar beurt heeft een grote impact op flora en fauna en uiteindelijk ook op de openbare veiligheid (via duurzame watervoorziening) en volksgezondheid (zoals een toenemende kans op extreem weer). Klimaatverandering betekent ook grotere beperkingen aan het gebruik van koelwater voor de gangbare energieproductie. De bestendigheid van de elektriciteitsproductie - en daarmee ook de openbare veiligheid – kan bij voortzetting van de gangbare energieproductie in het geding komen. De (grootschalige) toepassing van hernieuwbare energie kent deze nadelen niet. Vandaar dat het belang “volksgezondheid of openbare veiligheid” in deze relevant is.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de in de tabellen 3 en 4 van dit besluit genoemde beschermde soorten te rechtvaardigen.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

In het onderzoek naar optimalisering van het terrein van ENGIE (aan de Hollandiaweg 11 te Nijmegen) is aanvankelijk gezocht naar plaatsen voor drie en vier windturbines, maar uiteindelijk is gekozen voor een windpark van 2 windturbines. Een alternatieve locatie buiten het terrein van ENGIE is niet aan de orde; om de nationale en Gelderse energiedoelen te behalen is namelijk inzet van alle mogelijke windlocaties nodig.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Nederland moet voldoen aan de doelstelling die voortvloeit uit de Europese richtlijn hernieuwbare energie. Windenergie levert hier een belangrijke bijdrage aan. Provincie Gelderland heeft zich gecommitteerd aan het behalen van een taakstelling van 230,5 MW voor 2020. In de 'Windvisie Gelderland' van november 2014 zijn concrete locaties aangewezen; nodig voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Niet alleen Windpark De Groene Delta, maar alle locaties uit de Windvisie zijn nodig voor het tijdig behalen van deze taakstelling. Ook voor andere locaties zal gelden dat met de realisatie van een windpark niet valt uit te sluiten dat er een enkel aanvaringsslachtoffer te verwachten is. Het enige alternatief zou zijn om geen windpark te realiseren, maar dat is gelet op de Europese verplichtingen, de nationale en provinciale doelstellingen geen andere bevredigende oplossing.

Conclusie

Gezien de doelstellingen m.b.t. windenergie en de – ook in cumulatie – geringe effecten van Windpark De Groene Delta, kunnen wij ons vinden in de locatie voor het windpark.

Staat van instandhouding

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten.

Ten gevolge van het voorgenomen gebruik van windpark De Groene Delta, bestaande uit 2 windturbines vindt overtreding plaats van de verbodsartikelen 3.1 en 3.5 van de Wnb voor 3 vogelsoorten en de Gewone dwergvleermuis. Voor deze overtreding is ontheffing aangevraagd en in dit besluit verleend. De gunstige staat van instandhouding van geen van de soorten is in het geding. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden die integraal deel uitmaken van de ontheffing.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Conclusie toetsingscriteria

Vanwege het aan de orde zijnde belang, het ontbreken van alternatieve mogelijkheden en de vaststelling dat de uitvoering van het aangevraagde project geen afbreuk doet aan de staat van instandhouding van de in dit besluit vermelde beschermde soorten, kan de ontheffing met in acht nemen van de opgenomen voorschriften worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Procedure
Op de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten is artikel 3.33, tweede en vierde tot en met zesde lid, van de Wet ruimtelijke ordening van overeenkomstige toepassing. Dit betekent onder meer dat de besluiten worden voorbereid en bekendgemaakt volgens de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Als onderdeel van die procedure wordt eerst een ontwerpbesluit bekendgemaakt, waartegen zienswijzen kunnen worden ingediend. Vervolgens wordt het definitieve besluit opgesteld. Gedeputeerde Staten van Gelderland treden op als het coördinerend bestuursorgaan. Als gevolg hiervan verzorgen gedeputeerde staten de kennisgevingen van de met elkaar samenhangende (ontwerp)besluiten en organiseren zij de behandeling van de eventueel tegen de ontwerpbesluiten ingebrachte zienswijzen.

Zienswijzen
Het ontwerpbesluit heeft 6 weken ter inzage gelegen. Tevens lag gedurende die periode de omgevingsvergunning voor de activiteiten het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheerverordening e.a. en het bouwen van een bouwwerk ter inzage. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit zijn zienswijzen naar voren gebracht. In de Nota van beantwoording zienswijzen Windpark De Groene Delta (als separate bijlage bij dit besluit) zijn alle zienswijzen samengevat en van een antwoord voorzien. De nota maakt deel uit van de vergunning. Overeenkomstig het vermelde in hoofdstuk 4 van de Nota beantwoording zienswijzen Windpark De Groene Delta zijn ambtshalve de overwegingen behorende bij de ontheffing en vergunning op grond van de Wet natuurbescherming verduidelijkt ten aanzien van de rugstreeppad en met betrekking tot de jaarlijkse natuurlijke sterfte onder de gewone dwergvleermuis. Het besluit en de voorschriften zijn niet gewijzigd.

Rechtsmiddelen
Voor de mogelijkheid van beroep worden de hiervoor genoemde gecoördineerd tot stand gekomen besluiten aangemerkt als één besluit. Belanghebbenden kunnen gedurende de in de kennisgeving genoemde termijn bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep instellen tegen de besluiten. Belanghebbenden kunnen beroep instellen als zij een zienswijze hebben ingediend op de ontwerpbesluiten. Heeft een belanghebbende geen zienswijze ingediend, dan kan deze alleen beroep instellen als de belanghebbende redelijkerwijs niet verweten kan worden dat hij geen zienswijze heeft ingediend. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als er bij de definitieve besluiten wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van de ontwerpbesluiten.

Het beroep kan worden ingesteld bij:
Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Het beroepschrift moet worden ondertekend en dient ten minste te bevatten:
a) Naam en adres;
b) De dagtekening;
c) Een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
d) De redenen waarom de belanghebbende zich niet met het besluit kan verenigen.

Burgers kunnen ook digitaal beroep instellen via https://digitaalloket.raadvanstate.nl. Hiervoor is een DigiD vereist.

Crisis- en herstelwet
Op dit besluit is afdeling 2 van Hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit

betekent dat:

- De beroepsgronden in het beroepschrift moeten worden opgenomen;
- Het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend;
- Beroepsgronden na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.

Voorlopige voorziening
Degene die beroep heeft ingesteld, kan tevens de voorzieningenrechter verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen, indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

Het verzoek om voorlopige voorziening kan worden gericht aan:
Raad van State
t.a.v. de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA Den Haag
Bij het verzoek moet een afschrift van het beroepschrift worden overgelegd.

Griffierecht
Voor de behandeling van het beroepschrift en een eventueel verzoek om een voorlopige voorziening bent u griffierecht verschuldigd. Kijk voor actuele informatie over het instellen van beroep en het indienen van een verzoek om voorlopige voorziening op de website van de Raad van State: www.raadvanstate.nl.

Bijlage 1: Locatie 2 turbines cf. aanvraag

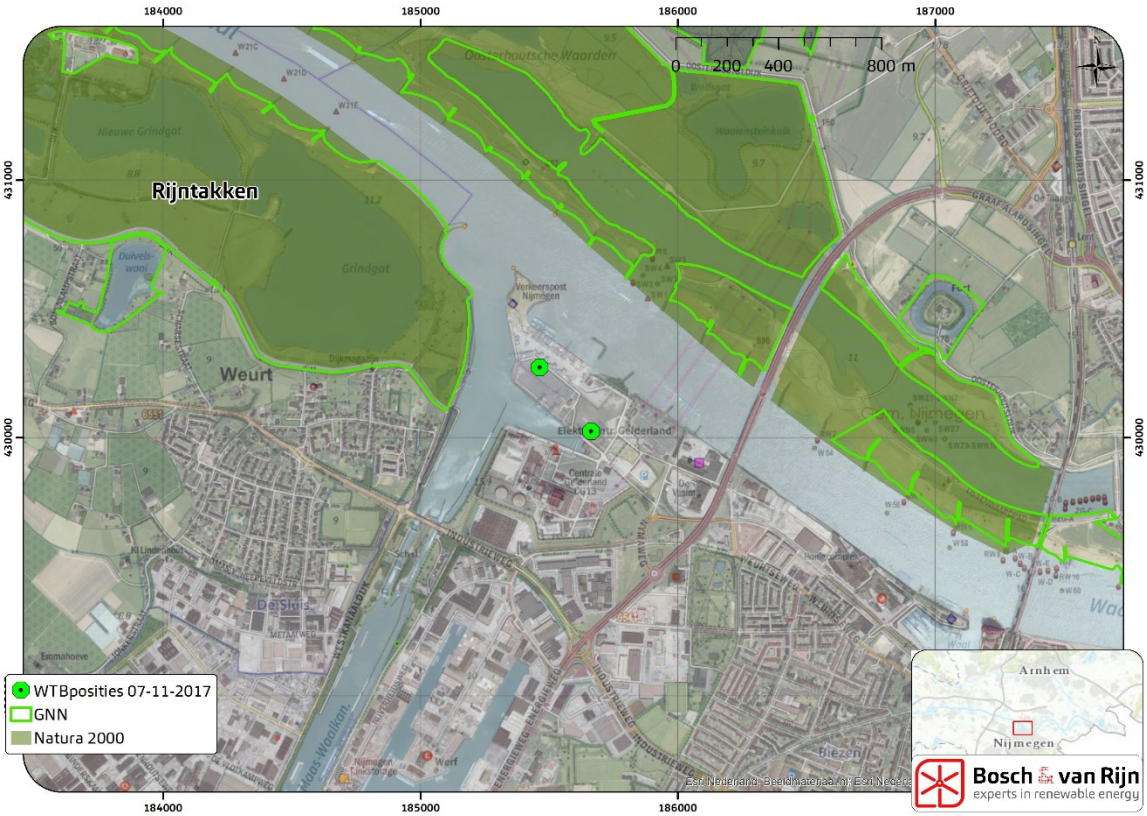

Figuur: locaties windturbines, GNN en Natura 2000-gebieden (bron ENGIE / Bosch & van Rijn)